

УДК 811.581'36:[81'42:33]
DOI <https://doi.org/10.32782/bsps-2025.2.34>

ЛЕКСИКО-ГРАМАТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ЕКОНОМІЧНОГО ДИСКУРСУ СУЧАСНОЇ КИТАЙСЬКОЇ МОВИ (НА МАТЕРІАЛІ ПРОМОВ ДЖЕКА МА)

Світлана Цимбал

кандидат філологічних наук, доцент кафедри китайської мови і перекладу
Київського столичного університету імені Бориса Грінченка
вул. Левка Лук'яненка, 13-Б, м. Київ, Україна
orcid.org/0000-0002-7367-5354

Валерій Ван

старший викладач кафедри китайської мови і перекладу
Київського столичного університету імені Бориса Грінченка
вул. Левка Лук'яненка, 13-Б, м. Київ, Україна
orcid.org/0009-0004-3184-7594

Анастасія Бондарчук

здобувач вищої освіти філології
Київського столичного університету імені Бориса Грінченка
вул. Левка Лук'яненка, 13-Б, м. Київ, Україна
orcid.org/0009-0004-6356-5874

Анотація. У статті робиться спроба дослідити лексико-граматичні особливості економічного дискурсу сучасної китайської мови крізь призму промов відомого китайського підприємця, засновника і голови ради директорів компанії «Alibaba Group» Джека Ма. З огляду на той факт, що економічний дискурс є одним із найменш вивчених типів дискурсу, виокремлення його особливостей дасть нам змогу визначити, якими засобами адресант може впливати на аудиторію, формувати її думку, закликати до чогось тощо. У сучасному світі Китай посідає одне з провідних місць на світовій економічній арені. Розвиток китайської економіки та її взаємодії з іншими країнами є ключовим фактором, що визначає динаміку світового ринку. Сучасний китайськомовний економічний дискурс є динамічним та адаптивним, відображаючи величезні зміни в економіці Китаю. Це також свідчить про постійну еволюцію мовних засобів у відповідь на сучасні виклики та тенденції у галузі економіки. Тож вивчення практичної лексики і граматики китайської мови та, зокрема, економічного дискурсу є надзвичайно вагомим для ведення бізнесу, спілкування між дипломатами та для інших професіоналів, які працюють з Китаєм. Україна є важливим стратегічним партнером Китаю, про що свідчать історичні події минулих століть. Нині довготривалі торговельні відносини між цими двома країнами вже давно перейшли на новий щабель, у зв'язку з цим знання характерних рис економічного дискурсу дає змогу здійснювати більш ефективну комунікацію з китайськими партнерами та клієнтами, а також розуміти особливості китайського бізнесу та культури. Вміння аналізувати та послуговуватися економічним дискурсом сучасної китайської мови у практичному застосуванні дозволяє зрозуміти політичні та економічні тенденції Китаю, прогнозувати його розвиток та приймати ефективні рішення в умовах глобалізації.

Ключові слова: сучасний економічний дискурс, практична китайська мова, лексичні особливості, граматичні особливості, публічний виступ.

LEXICAL AND GRAMMATICAL FEATURES OF ECONOMIC DISCOURSE OF THE MODERN CHINESE LANGUAGE (BASED ON THE MATERIAL OF JACK MA'S SPEECHES)

Svitlana Tsymbal

*Candidate of Philological Sciences, Associate Professor at the Department
of Chinese Language and Translation
Borys Grinchenko Kyiv Metropolitan University
Levka Lukyanenko Str., 13-B, Kyiv, Ukraine
orcid.org/0000-0002-7367-5354*

Valery Van

*Senior Lecturer at the Department of Chinese Language and Translation
Borys Grinchenko Kyiv Metropolitan University
Levka Lukyanenko Str., 13-B, Kyiv, Ukraine
orcid.org/0009-0004-3184-7594*

Anastasiia Bondarchuk

*Higher Education Applicant of Philology
Borys Grinchenko Kyiv Metropolitan University
Levka Lukyanenko Str., 13-B, Kyiv, Ukraine
orcid.org/0009-0004-6356-5874*

Abstract. *The article attempts to study the lexical and grammatical features of economic discourse in modern Chinese through the prism of speeches by Jack Ma, a famous Chinese entrepreneur, founder and chairman of the board of directors of "Alibaba Group". Given the fact that economic discourse is one of the least studied types of discourse, highlighting its features will allow us to determine by what means the addressee can influence the audience, shape their opinion, call for something, etc. In today's world, China occupies one of the leading positions on the global economic stage. The development of the Chinese economy and its interaction with other countries is a key factor determining the dynamics of the global market. The current Chinese-language economic discourse is dynamic and adaptive, reflecting the enormous changes in the Chinese economy. This also shows the constant evolution of language tools in response to current challenges and trends in the field of economics. Therefore, learning practical vocabulary and grammar of the Chinese language and, in particular, economic discourse is extremely important for doing business, communication between diplomats and other professionals working with China. Ukraine is an important strategic partner of China, as evidenced by the historical events of the past centuries. Nowadays, long-term trade relations between these two countries have long since moved to a new level, in this regard, knowledge of the characteristics of economic discourse allows for more effective communication with Chinese partners and clients, as well as understand the peculiarities of Chinese business and culture. The ability to analyze and use the economic discourse of modern Chinese in practical application allows you to understand the political and economic trends of China, predict its development and make effective decisions in the context of globalization.*

Key words: *modern economic discourse, practical Chinese, lexical features, grammatical features, public speaking.*

Постановка проблеми. Нині процес глобалізації охоплює усі сфери життя суспільства, зокрема й економіку. Китай, колись закрити і таємнича країна, після запровадження політики реформ і відкритості «改革开放» у 1978 році почав власний економічний, а також соціальний та духовний розвиток. У другій половині XX століття КНР вразила світ своїм швидким економічним зростанням за надзвичайно короткий проміжок часу, що мало глобальний вплив на формування та функціонування міжкультурної комунікації.

Актуальність теми публікації передусім зумовлена зростаючим науковим інтересом до сучасного китайськомовного економічного дискурсу, адже він є потужним засобом впливу на людей і відзначається широким охопленням різних аспектів життєдіяльності громадян. Крім того, це дослідження зумовлене потребою докладного аналізу практичного використання лексико-граматичних засобів економічної комунікації у контексті публічних виступів.

Метою дослідження є з'ясування ключових лексичних та граматичних особливостей еконо-

мічного дискурсу сучасної китайської мови на прикладі публічних виступів Джека Ма.

Аналіз досліджень. «Дискурс» виступає одним із ключових сучасних лінгвістичних термінів, однак його інтерпретація та класифікація залишається актуальним і водночас складним питанням. Складність полягає в тому, що згаданий термін широко використовується в гуманітарних науках, однак через його багатозначність та застосування у низці інших галузей дослідники дають різні визначення поняттю, по-різному розглядають його організацію та внутрішню специфіку.

Так, на думку нідерландського науковця Т. А. ван Дейка, *дискурс* – складне комунікативне явище, яке включає не тільки текст (котрий може бути як усним, так і письмовим), а й екстралінгвістичні чинники (знання про світ, установки, думки та цілі адресата тощо), що є необхідними для розуміння тексту. Вчений розглядає дискурс як відображення менталітету та культури. Крім того, Т. А. ван Дейк класифікує дискурс як соціолінгвістичне явище, що поєднує соціальні вимоги з мовними, адже містить у собі соціальний контекст, інформацію про учасників комунікації, знання процесу складання текстів та сприйняття текстів. Іншими словами, події, ситуації, інститути та соціальна структура є підґрунтям дискурсу, так само дискурс впливає на їх формування [1, с. 124; 2, с. 212].

Вважаємо зокрема необхідним згадати висновки китайського дослідника дискурс-аналізу Хуан Говеня (黄国文), який визначає *дискурс* (话语) як лінгвістичне ціле, що складається із серії послідовних висловлювань або речень. Це може бути монолог, діалог або розмови у натовпі; це може бути позначка на письмі, вірш або роман; це може бути промова або стаття; коротка форма може містити одне-два речення, тоді як довга – понад десять тисяч слів. Отже, можна сказати, що незалежно від того, чи це привітання, промова, захист дисертації, низка запитань і відповідей на прес-конференції, записка, лист, звіт про наукове дослідження або рукопис – все це може бути дискурсом [3].

Науковці вимежовують декілька типів дискурсу, які відображають події, що відбуваються в різних сферах життя. Підставою для цієї класифікації є орієнтованість на певну категорію людей. Залежно від статусу та ролі учасників комунікації мовознавці розрізняють два типи дискурсу – *інституціональний* (інституційний) і *персональний*. У першому

випадку статус учасників визначає формат спілкування на момент мовлення, тоді як персональний дискурс, як правило, здійснюється між добре знайомими людьми на побутовому рівні. Зокрема, існує два види персонального дискурсу – *побутовий* та *буттєвий*, натомість інституціональний дискурс включає різні типи, такі як *юридичний*, *політичний*, *релігійний*, *економічний*, *культурний*, *науково-технічний*, *реklamний*, *дискурс національної оборони* та інші, що разом утворюють національну дискурсивну систему [4; 5].

Виклад основного матеріалу. Власне економічний дискурс (经济话语), за визначенням лінгвістів, – це сукупність мовленнєвих актів, використаних під час опису та характеристики економічних процесів, усні та письмові тексти, що відображають економічну практику; інтерактивна взаємодія учасників бізнес-комунікації у сфері фінансово-кредитних, податкових, комерційних, підприємницьких відносин, що відбувається, наприклад, між продавцем і покупцем, керівником підприємства і співробітником підприємства, між колегами, партнерами, підприємцями, замовниками, споживачами тощо. Його формування зумовлене низкою чинників, але передусім впливом економіки на суспільство. Головна мета економічного дискурсу полягає у створенні умов для комунікації зацікавлених сторін із метою поліпшення ефективності економіки [6]. Економічний дискурс досліджує структуру, функції та взаємозв'язок між мовленням, економікою та суспільством, визначає та інтерпретує, як мовлення використовується та конструює світ бізнесу в макроекономіці, середній економіці (економіці перехідного періоду) та мікроекономіці, а також як мовлення відображає бізнес-логіку, економічні закони та особливості, що лежать в основі ділового світу [7, с. 5]. На тлі сучасних умов глобалізації та міжнародного співробітництва, що постійно розвивається, економічний дискурс стає особливо актуальним, оскільки економіка виступає головною рушійною силою не лише для окремих країн, а й для всього світу загалом.

В економічному дискурсі широко застосовуються мовленнєві акти для опису та характеристики економічних явищ. Залежно від професійного підходу до теми можна виділити різні підвиди економічного дискурсу, для яких притаманні граматичні, семантичні, фразеологічні та інші особливості, а саме макроекономічний дискурс (宏观经济话语), серед-

ньо-економічний дискурс (中观经济话语) та мікро-економічний дискурс (微观经济话语), що, відповідно, проявляються на трьох рівнях дискурсу: національної економіки (国家经济话语), економіки підприємства (企业经济话语) та індивідуальної економіки (个人经济话语) [7, с. 7].

Тож, у сучасному світі, де економічні процеси стають усе більш глобальними та взаємопов'язаними, вивчення лексичних і граматичних особливостей мовлення у сфері економіки стає надзвичайно важливим завданням.

У зв'язку з цим у нашому дослідженні ми розглядаємо унікальні терміни, ідіоми та вирази, що утворюють основу економічної лексики, визначають китайський економічний мовленнєвий ландшафт, зокрема, детально аналізуємо широко вживані граматичні структури, конструкції, які яскраво відображають характерні риси сучасного китайськомовного економічного дискурсу. Для досягнення цілей матеріалом було вибрано промови відомого китайського підприємця, засновника і голови ради директорів компанії «Alibaba Group» Джека Ма (кит. 马云, Ма Юнь): 1) «马云2018达沃斯论坛演讲全文内容: 全球化是不可制止的» – Промова Джека Ма на Давоському економічному форумі 2018 року: *Глобалізацію не зупинити*; 2) «马云2019开年演讲: 企业做得不好, 怪宏观经济怪去杠杆不如怪自己» – Промова Джека Ма на початку 2019 року: *Краще звертати увагу на макроекономічні чинники, які впливають на зниження боргу компанії, ніж докоряти собі, коли бізнес не процвітає* [8; 9].

Одразу слід зауважити чітку та лаконічну структуру промов, яка включає у себе вступ, тобто звернення до конкретної аудиторії; основну частину з цільовою точкою, що визначається тематикою комунікативної ситуації, і заключну частину, яка містить підсумки чи побажання.

Аналізуючи представлений матеріал, можна помітити, що у вступній частині власних промов Ма Юнь використовує лексику високого стилістичного рівня, вен'янізми тощо. Високостилізовані слова є характерними для подібних висловлювань, наприклад:

– 我也**祝贺在座所有的企业家**, 2018年确实很不容易, 但是大家都度过了。 – Я також **вітатиму** всіх підприємців, які тут є, 2018 рік був справді непростим, але всі його пережили.

– **反思**还不够, 还要**调整**自己。 – Одних **роздумів** недостатньо – треба **змінювати** себе.

– 你肯定是不可能宅在家里的。 – Ви **абсолютно точно не матимете змоги** залишатися вдома.

У сучасному китайському мовленні вен'янізми (文言词 wényáncí), що походять від стародавньої літературної мови вен'янь, відіграють неабияку роль залежно від контексту, надаючи висловлюванню пафосної інтонації, урочистості та піднесеності, повчального характеру, філософсько-морального забарвлення тощо. Вони часто використовуються у економічному дискурсі через свою лаконічність, образність та змістовність, зокрема у висловлюваннях Джека Ма:

– 如果不想改善他, 你就会**扼杀**他。 – Якщо ти не хочеш це вдосконалити – ти його **знищиши**.

– 这个钱和需要的规模比起来都是**杯水车薪**的。 – Ця сума грошей – **крапля в морі** порівняно з масштабом потреб.

– 我们应当更多的进行**内省**。 – Ми повинні бути більш **інтроспективними**.

– 慈善是要行动的, 要**唤醒**人们的**良知**。 – Благодійність вимагає дій та **пробудження** людського **сумління**.

– **大道理**谁都懂, 其实企业家还得回到本身, 想想自己的**小道理**。 – **Велика правда** полягає в тому, що всі розуміють: насправді підприємці повинні повернутися до себе і подумати про власні **маленькі істини**.

У сучасному економічному дискурсі активно користуються спеціальними лексичними термінами, що відповідають конкретній тематиці тексту або промови. Такі терміни можуть належати до сфер економіки, науки, медицини тощо. Характерною рисою подібної лексики є її однозначність, тобто слова використовуються у прямому предметно-логічному значенні. У виступах Джека Ма часто можна помітити систематичне вживання *економічної термінології*, що пов'язано зі сферою його діяльності та професійними знаннями:

– 但是我们总把自己企业做得不好怪罪于**宏观经济**。。。。 – Але ми завжди звинувачуємо **макроекономіку** в невдачах нашого власного бізнесу ...

– 我发现很多企业每年讲我有新战略, 但是从来不换人, 不调组织, 不调**KPI**, 你等于没换。 – Я помітив, що багато компаній кажуть, що вони щороку розробляють нові стратегії, але ніколи не змінюють людей, не коригують організації та не коригують **ключові показники ефективності (KPI)**. Це рівнозначно відсутності змін.

– 我们国家在过去20年对基础设施的投资超过欧美国家20年的总和，总体来讲，是有机会的。– *Наша країна за останні 20 років інвестувала в інфраструктуру* більше, ніж Європа і США разом узяті за 20 років, тож загалом можливості є.

Отже, розглянемо граматичні особливості сучасного китайськокомовного економічного дискурсу, фокусуючись на категоріях та конструкціях, які визначають синтаксичну глибину мовлення. Ми проаналізували промови Ма Юня крізь призму використовуваних ним риторичних питань, подвійних заперечень, повторів, інверсії, емпізи тощо, які формують структуру та виражають сутність китайської економічної мови. Дослідження синтаксичних особливостей економічного дискурсу дає змогу нам краще зрозуміти, як практична китайська мова адаптується до викликів сучасного глобального економічного середовища та як віддзеркалює унікальні аспекти економічного розвитку Китаю.

Ми виявили, що в аналізованих нами промовах часто використовуються *риторичні запитання* (твердження або заперечення, які навмисне використовуються у формі питання за допомогою питальних конструкцій) [10, с. 28]. Нижче наведено приклади, де підприємець підкреслює свою рішучу позицію і спонукає аудиторію до роздумів:

– 我们怎么能制止全球化呢? – *Як ми можемо зупинити глобалізацію?*

– 你怎么会到把股票抵押了那么多去做大量跟你企业毫无关系的投资? – *Як ви дійшли до того, що заклали стільки акцій заради інвестицій, які взагалі не стосуються вашого бізнесу?*

– 你怎么就觉得个生意不行了呢? – *Що змушує вас думати, що ваш бізнес приречений?*

– 你是否做了这些改革? – *А чи зробили ви ці зміни насправді?*

Промови Ма Юня зокрема характеризуються наявністю *повтору* (синтаксичної фігури, «яка полягає в багаторазовому дублюванні тотожних слів, словосполучень, ..., що дає змогу виразити сильні емоції, поглибити послідовність викладу, посилити динаміку мовлення» [10, с. 33]). У нижче наведених прикладах повтори яскраво підкреслюють безвихідь та виклики, що постали перед економікою Китаю нині, та створюють у слухачів/глядачів гнітюче враження або, навпаки, емоційно посилюють вплив твердження та виступають заклик до дій:

– 我没有钱、没有技术、也没有什么好的背景、没有什么富裕的叔叔伯伯。。。 – *У мене немає ні грошей, ні навичок, ні гарного досвіду, ні багатих дядьків ...*

– 全球购买、全球销售、全球的支付、全球的递送、全球的出行。 – *Купуй глобально, продавай глобально, плати глобально, доставляй глобально, подорожуй глобально.*

З метою посилити виразність твердження Джек Ма зокрема активно використовує *інверсію* (порушення прямого порядку слів у реченні), *емпазу* (виділення значущої тези за допомогою конструкції 是。。。的) та *подвійне заперечення* (одночасне вживання двох заперечних часток), серед прикладів:

– інверсія: 我想跟大家表达的意思是这既是挑战，但也是机会。 – *Те, що я хочу донести до вас, – це одночасно і виклик, і можливість; 像我这样的人, 是在寻求机会的。 – Люди, як я, шукають можливостей;*

– емпіза: 我认为全球化是不可制止的。 – *Я вірю, що глобалізацію не зупинити; 慈善是无法改变世界的, 但如果你有一颗慈善的心, 是可以做很多事情的。 – Благодійність не може змінити світ, але якщо у вас милосердне серце, ви можете багато чого зробити;*

– подвійне заперечення: 没有问题、没有矛盾是不正常。 – *Якщо немає проблем, немає конфліктів – це ненормально.*

Висновки і пропозиції. Провівши лінгвістичний аналіз промов Джека Ма, ми отримали змогу виявити такі лексико-граматичні особливості економічного дискурсу сучасної китайської мови: широке оперування професійною економічною термінологією поряд із використанням мовних штампів та кліше з елементами вен'янь, практичне застосування таких граматичних категорій, як риторичні питання, повтори, подвійні заперечення, емпіза, інверсія, що насправді є невід'ємною характеристикою нинішніх публічних виступів.

До ключових стилістичних рис виступів підприємця можна зарахувати ясність викладу, виразність, консолідацію елементів офіційного, наукового та розмовного стилів, а також використання аргументації, що здійснюється шляхом широкого застосування низки лексичних та граматичних засобів.

Насамкінець можемо дійти висновку, що є потреба подальшого вивчення економічного дискурсу у прояві публічних промов китайських діячів різноманітних галузей. Крім цього, необхідно зазначити важливість розгляду еволюції економічного дискурсу, щоб

виявляти тенденції та зміни, які можуть визначати розвиток економіки Китаю. Отже, вбачаємо дослідження сучасного китайськомовного

економічного дискурсу на лексико-синтаксичному рівні високоперспективним напрямом як для вітчизняних, так і зарубіжних синологів.

ЛІТЕРАТУРА

1. Ситник І. В. Дискурс в сучасній лінгвістиці. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія : Філологія. 2020. № 33. С. 156–160.
2. Чепіль О. Я. Феномен дискурсу у сучасній лінгвістиці. Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія : Філологічна. 2011. Вип. 20. С. 211–215.
3. 黄国文. 语篇分析概要. 长沙: 湖南教育出版社, 1988. 221页.
4. 李琳、王立非. 论经济话语的理论体系与研究领域. 外语教学, 2019. 第6期. 7–13页.
5. Дяченко О. В. Основні моделі політичної комунікації та їх прояви в сучасну епоху. Вісник Донецького нац. у-ту ім. В. Стуса. 2022. № 7. С. 23–27.
6. Боднар С. В. Мовні й соціокультурні особливості англomовного економічного дискурсу. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія : Філологія. 2015. № 19. Т. 1. С. 24–27.
7. 王立非、王新玲、任杰. 经济话语新发展研究. 清华大学出版社, 2021. 384 页. URL: <https://wqbook.wqxuetang.com/book/3236068>
8. 马云2018达沃斯论坛演讲全文内容: 全球化是不可制止的. 2018. URL: <http://www.mnw.cn/keji/internet/1930042.html>
9. 马云2019开年演讲: 企业做得不好, 怪宏观经济怪去杠杆不如怪自己. 2019. URL: <https://baijiahao.baidu.com/s?id=1621719576428602007&wfr=spider&for=pc>
10. Цимбал С. Стилістика китайської мови : навчальний посібник. Київ : Київ. столич. ун-т ім. Б. Грінченка, 2024. 116 с.

REFERENCES

1. Sytnyk, I. V. (2020). Dyskurs v suchasniy linhvistytsi [Discourse in modern linguistics]. *Naukovyy visnyk Mizhnarodnoho humanitarnoho universytetu. Seriya: Filolohiya*. № 33, pp. 156–160. [in Ukrainian]
2. Chepil, O. Ya. (2011). Fenomen dyskursu u suchasniy linhvistytsi [The Phenomenon of Discourse in Modern Linguistics]. *Naukovi zapysky Natsional'noho universytetu «Ostroz'ka akademiya». Seriya: Filolohichna–Scientific Notes of the National University “Ostroh Academy”*. Vol. 20, pp. 211–215. [in Ukrainian]
3. Huang, G. (1988). Yupian fenxi gaiyao [Summary of Discourse Analysis]. Hunan Jiaoyu Chubanshe. 221 p. [in Chinese]
4. Li, L., & Wang, L. (2019). Lun jingji huayu de lilun tixi yu yanjiu lingyu [On the Theoretical System and Research Field of Economic Discourse]. *Waiyu Jiaoxue*, Vol. 6, pp. 7–13. [in Chinese]
5. Dyachenko, O. V. (2022). Osnovni modeli politychnoyi komunikatsiyi ta yikh proyavy v suchasnu epokhu [The main models of political communication and their manifestations in the modern era]. *Visnyk Donets'koho nats. u-tu im. V. Stusa*. № 7, pp. 23–27. [in Ukrainian]
6. Bodnar, S. V. (2015). Movni i sotsiokulturni osoblyvosti anglomovnoho ekonomichnogo dyskursu [Language and socio-cultural peculiarities of English economic discourse]. *Naukovyy visnyk Mizhnarodnoho humanitarnoho universytetu*. Vol. 1 (19), pp. 24–27. [in Ukrainian]
7. Wang, L., Wang, X., & Ren, J. (2021). Jingji huayu xin fazhan yanjiu [New developments in economic discourse research]. *Qinghua Daxue Chubanshe*. 384 p. Retrieved from: <https://wqbook.wqxuetang.com/book/3236068>. [in Chinese]
8. Ma, Y. (2018). 2018 Dawosi luntan yanjiang quanwen neirong: Quanqiu hua shi buke zhizhi de [Full speech at the 2018 Davos Forum: Globalization is unstoppable]. Retrieved from: <http://www.mnw.cn/keji/internet/1930042.html>. [in Chinese]
9. Ma, Y. (2019). 2019 Kai nian yanjiang: Qiye zuode bu hao, guai hongguan jingji guai qu ganggan buru guai ziji [New Year 2019 speech: If your business is not doing well, blame yourself rather than the macro economy or deleveraging]. Retrieved from: <https://baijiahao.baidu.com/s?id=1621719576428602007&wfr=spider&for=pc>. [in Chinese]
10. Tsybal, S. (2024). Stylistyka kytays'koyi movy [Stylistics of the Chinese language]: navchalnyi posibnyk. Kyiv: Kyiv. stolych. un-t im. B. Hrinchenka. 116 p. [in Ukrainian].

Дата надходження статті: 26.06.2025

Дата прийняття статті: 30.06.2025

Опубліковано: 30.09.2025